

Verslag VIBA-café op 3 november 2016

BOMEN OVER BOMEN met Jeroen Heindijk

Bomen staan centraal in het denken en doen van Jeroen Heindijk (www.bostochten.nl). Die conclusie kunnen we wel trekken uit zijn verhaal bij het VIBA-café. Twee belangrijke punten wil hij ons in ieder geval meegeven:

- Bomen kunnen heel oud worden, veel ouder dan de meesten van ons weten.
- In een bos werken bomen samen, o.a. via hun wortelstelsels en schimmels.

Aan de hand van tal van foto's laat hij prachtige voorbeelden zien van (zeer) oude bomen. Er zijn er bij met een vrijwel geheel uitgeholde stam en met een stam die in tweeën is gespleten of waarvan de kruin al diverse malen is 'vernieuwd'. Ook diverse voorbeelden van bomen die via een 'zijstam' opnieuw wortelen. Eén van de oudste voorbeelden is naar schatting zo'n 2000 jaar oud!

De meeste foto's komen uit Engeland, waar hij regelmatig excursies naar organiseert. In Engeland vind je namelijk nog zeer oude bomen, bossen en boskernen. Dit in tegenstelling tot ons land, waar in de 19e eeuw het laatste oerbos met de kap van het Beekbergerwoud verdween en waar nu vaak uit veiligheidsoogpunt oude bomen worden omgezaagd.

In Engeland is het veel beter gesteld met de 'oerboom' omdat daar o.a. veel meer ruimte is dan in ons land, een andere cultuur heerst (waar traditie een belangrijke plaats in neemt) en mede daardoor een ander (bos)beheer plaatsvindt.

Jeroen legt in cursussen en organisatieadviezen die hij geeft ook een verband tussen enerzijds deze (oude) bomen en bossen (en hoe ze samenhangen) en anderzijds structuren in organisaties zoals bedrijven. Mensen en bomen lijken op elkaar.

Projecten

In zijn verhaal komen ook enkele projecten in de gebouwde omgeving aan de orde waar hij aan meewerkte of ontwierp. En zoals verwacht .... bomen spelen een belangrijke rol. Zoals in het Airport Park op Schiphol (www.visserensmitbouw.nl/nl/projecten/detail/airport-park-schiphol): een rustige omgeving, deels binnen en deels op een dakterras. En het ontwerp voor de Zoomburcht: een plan waarin verschillende functies en eisen rondom landgoed De Reehorst en de daarnaast liggende A12 (afrit Driebergen / Zeist) worden gecombineerd, met ruimte voor natuur en groen en voor auto's, wegen en parkeren <http://www.bostochten.nl/zoomburcht/>.

(verslag Frank Stofberg 8-11-2016)

